

УДК 341.45/383

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/340-341

Вікторія ПЕТРОВА

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Світлана КОРОГОД

старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

Перспектива відновлення повного контролю над усіма регіонами держави, як завершальний етап визвольної війни українського народу, не піддається сумніву. Отже, ефективне проведення стабілізаційних заходів на вже деокупованих територіях України, готовність сил безпеки і оборони повною мірою використати свій потенціал після звільнення східних та південних регіонів нашої держави обумовлюють актуальність обговорення і дослідження ключових аспектів взаємодії та протидії злочинності в межах прикордонних областей [1, с. 46]. Саме тому в умовах сучасності досить актуальним виступає питання запобігання та попередження вчинення кримінальних правопорушень, зокрема на звільнених територіях України, в тому числі шляхом співпраці з міжнародними організаціями.

Загалом міжнародне співробітництво щодо запобігання злочинності являє собою спільну діяльність суб'єктів міжнародного права та внутрішньодержавних правовідносин, регульовану нормами права, щодо забезпечення захисту особистості, суспільства, держав та світової спільноти від злочинів, які мають міжнародний характер, і навіть транснаціональних злочинів [2, с. 15]. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання злочинності визначається скоординованою діяльністю суб'єктів міжнародного права, яка втілюється у здійсненні попередження, припинення, виявлення, викриття та розслідування протиправних діянь, покарання винних, взаємодопомоги у кримінальному провадженні та інших заходів, розшуку осіб, мінімізації наслідків злочинних діянь, а також розробці стандартів у цій сфері.

Слід зазначити, що в структурі Організації Об'єднаних Націй вже діють агенції, суть яких полягає у боротьбі з військовими злочинами. Отже, насамперед, мова йде про Раду Безпеки ООН, оскільки військові злочини можуть бути скоєні лише в ході або у зв'язку зі збройним конфліктом, а одним із основних заходів боротьби з такими злочинами є запобігання збройним конфліктам. Конфлікти взагалі повинні бути визначені. Тому основними завданнями Ради Безпеки є підтримання миру і безпеки, вирішення будь-яких суперечок і ситуацій, які можуть призвести до збройного конфлікту, проведення миротворчих операцій і подання апеляцій до Прокурора Міжнародного кримінального суду. Крім того, слід зазначити, що в рамках ООН існує такий департамент, до функцій якого входить мінімізація небезпечних наслідків збройних конфліктів і кримінальних злочинів, що позитивно впливає на процес протидії цим явищам. Крім того, існують організації, які спостерігають за впровадженням і дотриманням норм міжнародного гуманітарного права, а також зобов'язань за міжнародними договорами в галузі прав людини, які також можуть підтримуватися Організацією Об'єднаних Націй [3, с. 339].

Доцільним є звернути увагу на думку А. Чорної, яка зазначає, що: «принципи запобігання кримінальним правопорушенням на деокупованих територіях виступають похідними від принципів превентивної діяльності Національної поліції України та діяльності поліції загалом. Вони мають низку особливостей, серед яких і самі умови, в котрих поліція має виконувати поставлені перед нею завдання. Так, наприклад, якщо серед загальних принципів дослідники виділяють принцип демілітаризації поліції, то в умовах воєнного

стану, прилягання деокупованих територій до зони бойових дій має враховуватися принцип роботи в поліції за особливих умов; принцип взаємодії поліції з іншими суб'єктами сектора безпеки і оборони в умовах, наближених до бойових дій тощо» [4, с. 46].

Щодо прямої міжнародної співпраці, то можна відзначити, наприклад, що французькі експерти надали українським правоохоронцям мобільну ДНК-лабораторію та провели перші дослідження в Ізюмі у вересні 2022 р. після звільнення міста. Крім того, у березні минулого року була створена спільна слідча група для розслідування злочинів, скоєних росією в Україні. Окрім нашої країни, до неї входять представники Литви, Польщі, Естонії, Латвії, Словаччини та Румунії, які складають найбільшу слідчу групу, що діє в рамках Євроюсту [5].

Отже, можна зробити висновок, що важливість міжнародної співпраці при запобіганні вчиненню кримінальних правопорушень набуває все більшої актуальності саме в умовах дії правового режиму воєнного стану. Протягом майже 2-х років міжнародною спільнотою надано досить велику допомогу нашій державі, насамперед в аспекті забезпечення сучасною технікою правоохоронних працівників України.

1. Фаріон О. Б., Бінковський О. А. Актуальні питання взаємодії органів державної прикордонної служби України та територіальних органів Національної поліції України у сфері протидії злочинності на звільнених від окупації прикордонних територіях. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Львів, 21 жовт. 2022 р.). Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 46–48.

2. Волеводз А. Г. До питання про сутність та зміст міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. *Міжнародне кримінальне право та міжнародна юстиція*. 2007. № 1. С. 11–20.

3. Градецький А. В. Суб'єкти протидії воєнним злочинам та попередження збройних конфліктів. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* : у 2 т. (м. Одеса, 19 трав. 2023 р.) Одеса, 2023. Т. 1. С. 337–341.

4. Чорна А. Принципи запобігання поліцією кримінальним правопорушенням на деокупованих територіях. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 43–47.

5. Міжнародна підтримка розслідувань воєнних злочинів. *Юридична Газета*. URL : <https://jur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodnepravoinvesticiyi/mizhnarodna-pidtrimka-rozsliduvan-voennih-zlochiv.html>.

УДК 341.231.14+342.726

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/341-343

Kseniia STEPANIUK
Student of ESI of Law
and Innovative Education

Iryna NIKITINA
Senior Lecturer of Department
of International Relations
and Social and Humanitarian Disciplines
of Dnipropetrovsk State University
of Internal Affairs

LEGAL GUARANTEES FOR VULNERABLE GROUPS DURING MILITARY CONFLICT

During times of military conflict, the protection of vulnerable groups becomes paramount to uphold fundamental human rights and prevent further atrocities. Legal guarantees are essential to ensure the safety, well-being, and dignity of these populations amidst the chaos and violence of war.

First and foremost, international humanitarian law (IHL) provides a framework of legal guarantees specifically designed to safeguard vulnerable groups during armed conflicts. The Geneva Conventions and their Additional Protocols establish fundamental principles such as the distinction between civilians and combatants, the prohibition of targeting civilians, and the obligation to provide humane treatment to all persons who are not or are no longer taking part in hostilities. These legal instruments serve as a cornerstone for protecting vulnerable populations, including women, children,